

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/poszukiwani-swiadkowie/24175,Apel-o-pomoc-w-odszukaniu-dowodow-rzeczowych-przedmiotow-odkopanych-w-trakcie-ek.html>
27.02.2026, 14:11

Apel o pomoc w odszukaniu dowodów rzeczowych - przedmiotów odkopanych w trakcie ekshumacji zwłok zamordowanych w Karolewie, protokołów ekshumacyjnych i osób najbliższych dla zamordowanych, a także świadków posiadających wiedzę o okolicznościach zbrodni

Bydgoszcz, dnia 15.11.2012 r.

Poszukiwani świadkowie zbrodni

Apel o pomoc w odszukaniu dowodów rzeczowych – przedmiotów odkopanych w trakcie przeprowadzonych ekshumacji zwłok zamordowanych w Karolewie, protokołów ekshumacyjnych oraz osób najbliższych dla zamordowanych, a także świadków posiadających wiedzę o okolicznościach zbrodni.

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku Delegatura w Bydgoszczy w związku z prowadzonym śledztwem sygnatura akt S 8/11/Zn w sprawie zbrodni nazistowskiej – masowych zabójstw Polaków dokonanych od 10 września do 12 grudnia 1939 r. w Karolowie pow. Sępólno Krajeńskie, woj. kujawsko-pomorskie, poszukuje zaginionych dowodów rzeczowych odnalezionych podczas ekshumacji ciał ofiar przeprowadzonych w latach 1945–1946, protokołów ekshumacyjnych oraz osób najbliższych zamordowanych w Karolewie, a także świadków posiadających wiedzę o okolicznościach przestępstwa, pokrzywdzonych i sprawcach – zwłaszcza o dalszych losach komendanta obozu w Karolewie Herberta Ringla z Więcborka.

We wrześniu 1939 r. w Karolewie Niemcy zorganizowali prowizoryczny obóz administrowany przez Selbstschutz, w którym uwięzili Polaków – mieszkańców okolicznych miejscowości. Jednorazowo przebywało w nim 100-200 osób, które zmuszano do ciężkiej pracy fizycznej i które poddawano różnym represjom. Prawie codziennie przeprowadzano egzekucje grupy więźniów. Stan osadzonych „uzupełniano” poprzez zatrzymania kolejnych Polaków. Sprawcami zbrodni byli miejscowi Niemcy, członkowie Selbstschutzu powiatu sępoleńskiego.

W toku postępowania zidentyfikowano z imienia i nazwiska tylko 300 zabitych. Zamordowanych było dużo więcej. Protokoły ekshumacji oraz ujawnione wówczas przedmioty należące do ofiar zaginęły w nieustalonym czasie i okolicznościach. Jednak z posiadanych sprawozdań wynika, iż odkopano co najmniej zwłoki 1781 osób. Z zeznań świadków wynika, że w Karolewie były dwie ekshumacje, w 1945 r. wydobyto 962 ciała i w

dniach 11-14.06.1946 r. wydobyto 1781 ciał. Według innej wersji ta ostatnia liczba dotyczy ogólnej liczby odnalezionych zwłok w toku dwóch ekshumacji, lecz bardziej prawdopodobnym jest, iż ogólna liczba zamordowanych (po dodaniu liczby odkopanych zwłok w trakcie dwóch ekshumacji) mogła wynosić 2643 osoby. Tym samym zdecydowana większość nazwisk zamordowanych w Karolewie jest nadal nieznana.

W związku z tym zwracam się z apelem do tych wszystkich, którzy posiadają jakąkolwiek wiedzę o losach poszukiwanych dowodów rzeczowych i protokołów ekshumacji, a także o personaliach ofiar i sprawców zbrodni w Karolewie o pomoc w wyjaśnieniu istotnych okoliczności tego przestępstwa.

Informacje proszę przekazywać na adres Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku Delegatura w Bydgoszczy, adres dla korespondencji 85-130 Bydgoszcz, ul. Grudziądzka 9-15 lub telefonicznie nr tel. 052 325 95 04.

Naczelnik
Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Gdańsku
prokurator Maciej Schulz